

PEDAGOGISK ÅRSPLAN GRØNLIA BARNEHAGE 2019 – 2020

Skrevet av: Lederteam

Innhold

INNLEDNING	3
Styringsdokumenter:	3
Presentasjon av barnehagen.....	3
Dagsplan, Ukeplan	5
Årshjul	6
VISJON	7
Barnehagens visjon	7
BARNES MEDVIRKNING/MEDBESTEMMELSE	8
FORELDRESAMARBEID	8
OMSORG, DANNING, LEK OG LÆRING	10
Lek og læring	11
Overgangsrutiner	11
FORBEREDELSE TIL SKOLESTART:	13
FAGOMRÅDENE	14
Natur, miljø og teknologi	16
Kommunikasjon, språk og tekst.	17
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	17
Kunst, kultur og kreativitet.....	19
Etikk, religion og filosofi.	19
Nærmiljø og samfunn.....	20
Antall, rom og form.....	20
Barnehagens digitale praksis	21
PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING	21
Planlegging.....	21
Dokumentasjon.....	21
Vurdering	21
SATSNINGSOMRÅDE: Lek	22

INNLEDNING

Grønlia barnehage er en lærende organisasjon og vi er hele tiden i utvikling mot nye mål. I vår pedagogiske årsplan som går fra august til august, beskrives innholdet i våre pedagogiske planer. Dokumentet er et felles arbeidsverktøy for personalet, og ut ifra denne setter hver avdeling sitt personlige preg på planen.

Foreldrene får planen tilsendt på e-post og den blir lagt ut på barnehagens hjemmeside. Vi presenterer den også på høstens foreldremøte.

Styringsdokumenter:

Barnehagens formålsbestemmelse og samfunnsmandat.

Lov om barnehager.

Rammeplan for barnehagen.

FN – barnekonvensjon.

Virksomhetsplanen.

Føringer fra Skole- og oppveksttjenesten.

Presentasjon av barnehagen

Grønlia barnehage, Fredlyveien 13, 1472 Fjellhamar

Tlf. styrer 67201820/ 950 11 869 e-post: cho@lorenskog.kommune.no

Grønlia barnehage har 83 plasser med barn i alderen 1 - 6 år fordelt på 6 avdelinger.

Åpningstiden er fra kl.07.00 – 17.00. Barnehagen er stengt julaften, nyttårsaften, onsdag før skjærtorsdag stenger vi kl.12.00, og barnehagen er stengt i uke 29 og 30.

<p>FRIGG 9 barn ca.1–3 år</p> <p><u>Personalet:</u> Pedagogisk leder: Ane Fagarbeider: Nina Assistent: Tove 30% Bente F. 70 %</p> <p>Tlf: 902 84 549</p>	<p>FRØYA 12 barn ca.2–4år</p> <p><u>Personalet:</u> Pedagogisk leder/assisterende styrer: Laila Assistenter: Benthe Anne Karin Tove 20 % for Laila assisterende styrer funksjonen</p> <p>Tlf: 901 37 234</p>	<p>IDUNN 14 barn ca. 1–3 år.</p> <p><u>Personalet:</u> Pedagogisk leder: Janie Assistenter: Alice 90 % Heidi 60 % Trine 80 % Barne og ungdomsarbeider: Sebastian</p> <p>Tlf: 902 43 196</p>
<p>BRAGE 18 barn 3 –6 år</p> <p><u>Personalet:</u> Pedagogisk leder: Siv Assistenter: Vigdis 80 % Anita Bente F. 10%/+vikar 10 %</p> <p>Tlf. 414 24 478</p>	<p>BALDER 18 barn 3–6 år</p> <p><u>Personalet:</u> Pedagogisk leder: Line Fagarbeider: Jeanette Assistent: Ann – Christin</p> <p>Tlf: 950 06 985</p>	<p>ODIN 12 barn 3–6 år</p> <p><u>Personalet:</u> Pedagogisk leder: Ole Fagarbeidere: Zøhre Assistent: vikar Jørgen 50 %</p> <p>Tlf: 415 52 563</p>

**Styrer: Cathrine B. Hogstad, tlf. 67201820/95011869,
cho@lorenskog.kommune.no**

Vi følger departementets arealnorm, bemannings, - og utdanningsnorm.

- Vi skal ha en barnehagelærer på Idunn og to barnehagelærere til på huset, men har ikke fått ansatt dette etter flere gangers utlysning.
- Utrekning av areal pr. barn regnes ut i fra hele første etasje, det vil si alle avdelingene og fellesrom. Areal pr. barn under 3 år ca. 5 m² og barn over 3 år ca. 4 m².
- Uteområdet; her regnes ca. 6 ganger større enn arealet inne.

Dagsplan

Klokkeslett	Dagsplan
07.00	Barnehagen åpner.
07.00 – 07.30	Alle avdelingene er samlet på fellesrommet. Småbarnsavdelingene er på egen avdeling i august, eventuelt ut hele september pga tilvenning.
08.00	Frokost på egen avdeling.
	Lek/aktiviteter inne og/eller ute.
Ca.11.00	Lunsj. Barna får servert lunsj tre ganger i uken. Varmlunsj levert fra la oss jobbe til barnehagen på tirsdager og torsdager.
Ca.12.00	Ute. Soving- barna sover ved behov.
Ca.14.30	Ettermiddagsmat.
17.00	Barnehagen stengt.

Vi er samlet på fellesrommet mellom 07.00 – 07.30. Lar det seg gjøre ut ifra nok personal går vi på egne avdelinger kl.07.30, når det er nødvendig er vi felles til kl.08.00. Barn/foreldre vinker fra ett av vinduene på fellesrommet.

Ukeplan

Det blir servert tre lunsjmåltider i uken. To varme måltider og eventuelt en dag med «smørelunsj, grøt eller suppe.

Ukeplanen kan bli endret i løpet av barnehageåret. Da vil dere få beskjed om endringer via Transponder.

Det blir en times klubb for barna på Frøya, Idunn og Frigg fra januar 2020.

Hva	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Aktiviteter	Tur dag, Odin	Klubber	Turdag; Odin, Balder, Brage Barne og ungdomsfalige møter Kl.8 – 9 hver 6 uke.		
lunsj	Balder, Brage, Odin, Frigg	Varmlunsj levert	Frøya	Varmlunsj levert	Idunn
Møter 1 time	Ledermøte Avdelingsmøte Balder, Idunn annenhver uke		Avdelingsmøte Idunn	Avdelingsmøte Odin/Frigg Brage/Idunn annenhver uke Assisterende Styrer-kontordag	Avdelingsmøte Frøya

Pedagogiske ledere og barnehagelærere har 4 timer plantid i uken. En time er lagt til arbeidsplassen (pedagogisk leder/barnehagelærer jobber 4 dager 6 t.45 min. og 1 dag 7 t. 30 min)

Årshjul

Måned	Hva	Ansvar
August/september	«Kroppen min er min» Eget opplegg med Diamantklubb barna i august/sep. Foreldrene til diamantklubben får egen informasjon om dette temaet. Vanntilvenning 10 ganger for barna i Diamantklubben. Datoer får vi ca. august. Tilvenning av nye barn.	Ansvar klubbene; en fra hver avdeling. Diamantklubben
9 september	Planleggingsdag. Barnehagen er stengt.	
September/oktober	Aktivitetsdag/hinderløype avdelingene Frøya, Odin, Brage og Balder	1 fra hver avdeling
24 oktober	FN dagen markeres.	Pedagogiske ledere
1 november	Planleggingsdag. Barnehagen er stengt.	
Fredag 13.12.19	Lucia kl.08.00 Diamantklubben (skolestarterne) går Luciaopptog. Foreldre og søsken velkommen kl.08.00.	Hver avdeling. Lucia toget, ansvar voksne på Diamantklubben.
Tema; Jul		
17 desember	Julebord for barna.	Felles ansvar en fra hver avdeling.
19 desember	Nissefest.	Frigg
2 og 3 januar 2020	Planleggingsdager. Barnehagen er stengt.	
Februar	Vinteraktiviteter	Lederteam delegerer ansvar.
25 februar	Karneval.	Odin

April	Påskeverksted.	Avdelingsvis.
Uke 14	Påskefrokost for foreldre, barn og søsken.	Avdelingsvis.
14 april	Planleggingsdag. Barnehagen er stengt.	
juni	Interne besøksdager	
Mai	Kunstutstilling på Metro senteret, 4 års klubben.	
Uke 19	Kulturuka - forestilling med Diamantbarna. (dato ikke fastsatt)	
Juni, uke	Sommerfest for barn, foreldre og personalet.	FAU og barnehagen.
Juni	Foreldrekafe/besøksdag for nye foreldre og barn. Heldagstur for Diamantklubben og avdelingene.	Hver avdeling/pedagogisk leder.

Barnehagens visjon

LEK OG LÆRING - HÅND I HÅND

Barndommen er en livsfase med egenverdi.

Vår visjon lek og læring - hånd i hånd, symboliserer at barn lærer, utvikler seg og dannes i samspill med andre barn og voksne. Leken er barns væremåte, og derfor har personalet og foreldre en viktig rolle for barns læring på alle områder. Gjennom reflekterte og deltagende voksne, kan leken lettere knyttes inn imot styrte aktiviteter og aktivitetene kan lettere knyttes inn imot leken.

BARNES MEDVIRKNING/MEDBESTEMMELSE

Barnehagens mål:

Barns meninger, utviklingstrinn, interesser og erfaring skal være en naturlig del av all planlegging og utførelse i hverdagen.

Barn har ifølge Lov om barnehager § 3, rammeplan for barnehager og FNs barnekonvensjon, rett til å medvirke i egen hverdag også i barnehagen.

Barnet blir påvirket av det miljøet de til enhver tid ferdes i. Gjennom samspill mellom barnet og omgivelsene tilegner det seg kunnskap om miljøet rundt seg og lærer seg hvordan det skal omgås andre.

Evnen til selv å kunne medvirke og reflektere over sin egen hverdag, læring og egen væremåte gjør at barnet lettere får en indre motivasjon og drivkraft til og utforske verden rundt seg.

Barnehagen skal:

- være lydhøre overfor barna, og ta innspill på alvor.
- legge til rette for gode relasjoner
- se barnet og ta det på alvor
- vi har barnesamtaler, med de eldste barna
- personalet er tydelige og gode rollemodeller
- gi barnet plikter og ansvar, tilpasset alder, erfaring og utviklingsnivå
- kunne veilede, skape trygghet og lage forutsigbare rutiner
- tilrettelegge for lek, glede og humor

FORELDRESAMARBEID

Barnehagens mål: foreldre og ansatte samarbeider godt for at barnet skal trives og ha mulighet til å utvikles ut i fra sitt eget ståsted, på alle områder.

- Foreldrene kommer med konstruktive innspill til forbedringer.
- Det er god oppslutning på foreldremøtene og andre arrangement i barnehagen.
- FAU og SU er engasjerte medspillere.
- Foreldrene gir nok informasjon om sitt barn, slik at vi kan ivareta de best mulig.

Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere og vi har sammen et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Det er derfor viktig at personalet tar initiativ til samtale og tar opp ting med en gang vedrørende barnet. Foreldrenes påvirkningskanaler er i bringe- og hentesituasjonen, i foreldresamtaler, foreldremøte, foreldreundersøkelser, i foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) og samarbeidsutvalget (SU) i barnehagen. Det er viktig med gjensidig åpenhet og tillit for å få til et godt samarbeid.

Samarbeidstiltak

- Foreldrene har krav på minst en foreldresamtale i året, men får tilbud om flere ved behov. I foreldresamtalene tar vi opp barnets utvikling, trivsel, pedagogiske planer og gir foreldrene mulighet til medvirkning. Vi samarbeider med foreldrene for å få til de beste løsningene for hvert enkelt barn.
- Vi tar i bruk kommunikasjonsverktøyet transponder fra august 2019. Dette er et kommunikasjonsverktøy som brukes for informasjon barnehage – hjem.
- Kartleggingsverktøyet ASQ og ASQ-SE brukes av alle barnehagene i kommunen og på helsestasjonen. Vi gjennomfører kartleggingsverktøyet når barnet er ca. 3 år, og nye barn over 3 år. Ellers ved behov.
- Foreldremøte for alle har vi en gang i året. Vi gjennomgår den pedagogiske årsplanen, og tar opp barnehagens og avdelingens ulike rutiner. Vi tar også opp praktiske ting rundt det å ha barn i barnehage. Avdelingene Frøya, Idunn og Frigg tar opp overgang til ny avdeling. Vi har eget møte for skolestartere (Diamantklubben) angående overgangen fra barnehagen til skole/SFO. Møtet er samme dag som foreldremøte. Dere får egen invitasjon.
- Vi arrangerer foreldrekafe i juni for foreldre og barn som skal på ny avdeling, og de nye som skal begynne hos oss. Da får de se avdelingen/barnehagen og snakke med pedagogisk leder.
- Vi arrangerer foreldrekafe/foreldrefrokost, antall ganger varierer fra avdeling til avdeling.
- Alle foreldrene utgjør foreldrerrådet i barnehagen. Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) består av to foreldre fra hver avdeling. Disse blir valgt på foreldremøte om høsten.

- Samarbeidsutvalget(SU) består av en forelder, valgt ut ifra FAU representanter, en politiker og en fra personalet. Styrer innkaller og deltar i møtene, men har ikke stemmerett. En av foreldrerepresentantene er leder. SU godkjenner virksomhetsplanen og diskuterer saker som berører driften.
- Barne og ungdomsfaglige møter har vi hver 6 uke, onsdag kl. 08.00 – 09.00. Dette er et samarbeid på tvers av fagkompetanse, og er et lavterskeltilbud til barn, foreldre og barnehagens ansatte.
- Forebyggende psykisk helse tilbyr foreldre veiledning, samtale og gruppekurs for foreldre.

OMSORG, DANNING, LEK OG LÆRING

Hvert enkelt menneske utvikler seg best i trygge omgivelser. Det er personalets oppgave å skape et miljø med mye omsorg og gjensidig respekt mellom barn, voksne og foreldre.

Dannelse er et begrep som omfavner mer enn oppdragelse og mer enn utdanning. Dette er en prosess som foregår hele livet og det skjer i samspill med andre. Evnen til selv å kunne reflektere over sin egen hverdag, ny læring eller væremåte bidrar til at barnet lettere kan skape en ny indre drivkraft og motivasjon til å kunne utforske verden rundt seg. I denne prosessen er det viktig at barnet også får tildelt plikter og at vi voksne hjelper barnet til å se at også pliktene er en del av et inkluderende fellesskap. Barnas medvirkning er en naturlig del av all planlegging og utførelse. Personalet skal gi barna tilpasset opplæring ut i fra barnets eget ståsted og interesse. Viser videre til Lov om barnehager § 1. Der står det at voksne må vise oppmerksomhet og åpenhet for det unike hos hvert enkelt barn, i hele gruppen og i enhver situasjon.

Barnehagen skal inspirere og legge til rette for både lek og læringssituasjoner. Personalet skal bidra til at barna får felles opplevelser, slik at alle har et bedre fundament for å forstå lekens regler ut ifra felles referansepunkt. Barn øker sin leke kompetanse ved å dele erfaringer, og tilføre hverandre ny kunnskap og de voksne er viktige støttespillere i barns utvikling.

Det å ha venner og andre barn å leke med er sentralt for barns trivsel i barnehagen. Barns intellektuelle og sosiale utvikling stimuleres gjennom lek, noe som kan påvirke deres utvikling videre i livet. Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver sier at de ansatte i barnehagen skal være støttende, inspirerende og oppmuntrende ovenfor barns lek. Videre står det at dette legger grunnlaget for at alle barn skal få de opplevelser av mestring som godt samspill i leken kan gi.

For å kunne hjelpe barna med denne prosessen skal personalet:

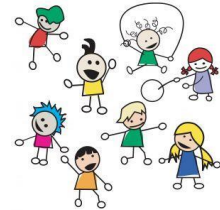
- Legge til rette for gode relasjoner. Vi må se hvert enkelt barn, og ta det på alvor.
- Sørge for at omsorg preger alle situasjoner i hverdagslivet, slik som måltider, stell, påkledning, lek og læring.
- Ha fokus på helse, trygghet og nærhet
- Veilede barna og gi de trygghet for å bli selvstendige individer.
- Bevisstgjøres på at de behandler jenter og gutter likt.

- Fremme de grunnleggende normene som vi vektlegger. Vi viser empati for hverandre, trøster og hjelper hverandre.
- hjelpe barna til å ha troen på andre, seg selv og egne valg.
- Legge til rette for lek, glede og humor.
- Ha forutsigbare rutiner som er viktig for alle barn, men spesielt for barn med ekstra behov for tilrettelegging.
- Være tilstedeværende og tydelige voksne.
- Gi barna plikter som for eksempel dekke bordet, hjelpe andre barn eller voksne.

Lek og læring

Barndommen er en livsfase med egen verdi og gjennom vår visjon; «Lek og læring hånd i hånd», setter vi fokus på dette. Barnehagen er en viktig arena for læring gjennom lek. De voksne legger til rette for at barna kan utfolde seg gjennom leken.

- Personalets oppgave er å gi barna rom for undring, skaperglede slik at de tilegner seg kunnskap om lek, sosial kompetanse og kommunikasjon på ulike nivåer.
- Gjennom leken lærer barna seg og omgås andre. I leken knyttes vennskap og barna lærer seg lekens språk og spilleregler
- Personalet skal støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- Personalet er deltagende, observerende eller igangsettere.
- Tiltak settes inn, etter behov.
- Personalet eller andre barn tilfører leken nye momenter, slik at leken både ute og inne er i stadig utvikling.
- Voksne må tørre å miste kontroll og leve seg inn i lekens verden.
- Lek og læring i utemiljø/ naturen gir barna unike opplevelser og erfaringer.

I et inkluderende fellesskap er hovedfokus på likheter framfor ulikheter. Alle må bli respektert for den de er og alle skal føle seg betydningsfulle.

Voksne gir alle barn mulighet til å uttrykke seg, komme med innspill i lek og aktiviteter. Ut i fra dette vil det utvikle seg en egen barnekultur, som alle kan identifisere seg med.

For å kunne hjelpe barna med denne prosessen skal personalet:

- Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre, både mellom barn-barn og barn-voksne
- Sikre at alle barna føler stolthet av sin egen kultur og bakgrunn.

Foreldrene medvirker til å øke barnehagens kunnskap om deres kulturelle bakgrunn eks. eventyr, sanger, mat. Dette gjør at barn, uavhengig av hvilken kultur, etnisitet eller spesielle behov de har, skal føle tilhørighet og bli behandlet på en likeverdig måte. Herunder også de med samisk tilknytning og kultur.

Overgangsrutiner

Tilvenning:

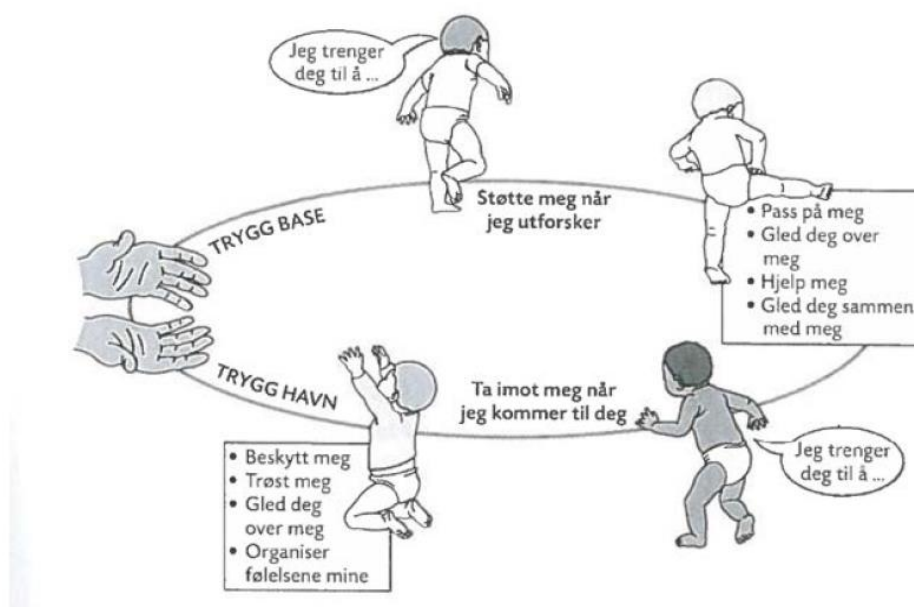
Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Barnehageloven paragraf 1 formål, 1. ledd, første punkt)

Et nytt barnehageår starter i august både for «gamle» og nye barn. Vi har gode rutiner for tilvenning av nye barn (og foreldre). Erfaringen viser at barn som opplever en god og trygg tilvenning, kommer raskere inn i barnehagens rutiner, og lettere tar farvel med foreldrene når de går. For de «gamle» barna er dette også en tilvenningsperiode. Selv om de kjenner barnehagen og mange av de voksne, vil mye endre seg etter ferien. De er blitt litt eldre, det kan være noe nytt personale og det kommer nye barn som gjør at sosial posisjon endres. Det er viktig at dere som foreldre og vi som ansatte i barnehagen tar hensyn til dette.

Helt ny i barnehagen:

Fra august 2017 implementerte vi Lørenskogmodellen for tilvenning (TIB). Vi oppfordrer foreldre til å sette av minst fem dager til tilvenning. De første dagene tilpasser dere tidene i samarbeid med de ansatte på avdelingen. Vi anbefaler korte dager den første tiden, fordi en barnehagedag kan by på mange nye inntrykk i ukjente omgivelser.

Trygghetssirkelen (circle of security): <https://www.circleofsecurityinternational.com/>
Personalet har blitt kurset og bruker denne metoden i arbeidet med barna.

Tilvenningssamtale:

Dette er en foreldresamtale som tas med pedagogisk leder i løpet av tilvenningsperioden. Foreldrene får muligheten til å fortelle om sitt barn og stille spørsmål om det er noe de lurer på. Vi går også igjennom informasjonspermen som blir utdelt den første tilvenningsdagen.

Oppstart i barnehagen:

Den første måneden holder vi oss mest på avdelingen. Etter hvert utvider vi horisonten og blir bedre kjent med resten av barnehagen.

Overgang til annen avdeling:

- Uformelle besøk på den aktuelle avdelingen.
- Ansatte på den nye avdelingen tar mer kontakt ute og inne.
- I mai/juni arrangeres det besøksuke. De barna som skal bytte avdeling er da på besøk store deler av denne uka.

Overføringsamtale:

- Pedagogiske ledere på de aktuelle avdelingene har overføringsamtale. Her blir nødvendig informasjon om barnet gitt videre til ny avdeling.

Bli kjent/skape tilhørighet til avdelingen:

- Faste rutiner og trygge rammer slik at vi tidlig skaper gruppetilhørighet..
- Bruker blant annet samlingsstundene til å lære navn gjennom navnsanger og andre "bli kjent" aktiviteter.

FORBEREDELSE TIL SKOLESTART:

Skolestarterne/Diamantklubben er en gang i uken fra kl. 09.30 – 14.00.

Der jobber vi med skoleforberedende aktiviteter og øver på:

- Aktivitetsboken «Trampoline» som også har egen aktivitetsside på Salaby (egen nettside).
- Språkleker
- Gi barna en begynnende kunnskap om digitale verktøy som smartboard og nettbrett.
- Å ta imot beskjeder, og utføre dem.
- Å tørre å snakke i større forsamlinger.
- Opplegg i grupper Kroppen min er min, forebygge seksuelle overgrep.

Gjennom året deltar diamantbarna (skolestarterne) på disse faste aktivitetene:

- 1 heldagstur.
- Luciaopptoget.
- Vanntilvenning i basseng
- Kulturuken i Fjellhamar distrikt. Barna opptre på scenen for foreldrene og barnehagene sammen med de andre skolestarterne på Fjellhamar.
- Spiller Solheimcup, en fotballturnering for alle barnehagene i kommunen, en dag med entusiastisk spill og utrolig glede over trofeet vi mottar.
- Avslutningsfest for barna i juni.

- Underholder på barnehagens sommerfest.

Overgang fra barnehage til skole/SFO:

Målet er å skape forbindelseslinjer mellom de to institusjonene slik at det ikke overlates til barnet selv å finne veien i alt det nye som møter dem.

- Det arrangeres felles «distrikts foreldremøte» i oktober
- Informasjonsskjema «skolestarteren» fylles ut av pedagogisk leder og foreldre
- Barn og foreldre inviteres til åpen skole/SFO på ettermiddagstid en dag i april
- Førskoledag i uke 23
- Skolene arrangerer foreldremøte i juni

I forbindelse med høstens foreldremøte får foreldre til skolestarterne informasjon om Diamantklubben.

FAGOMRÅDENE

Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt og fagområdene vil sjelden opptre isolert. De syv fagområdene må knyttes til både formelle og uformelle lærings situasjoner. Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnas alder, interesser, barnegruppens sammensetning og forutsetninger. Barnehagens årsplan er utarbeidet ut i fra et helhetlig lærings syn som tar utgangspunkt i at målene skal jobbes med og oppnås i løpet av alle årene barnet går i barnehagen.

Vi har tatt utgangspunkt i at barn utvikler seg i ulikt tempo, derfor har vi ikke alders befestet målene under fagområdene. Barns progresjon blir observert og kartlagt gjennom ulike observasjonsmetoder. Tiltak blir utarbeidet i samarbeid med foreldrene.

Vi samarbeider på tvers av avdelingene med felles temaer. Barns medvirkning tas på alvor og vi lar dem være delaktige i prosessen. Utgangspunkt blir tatt ut ifra barnas ståsted og hva de er opptatt av.

Vi har også dette barnehageåret valgt å ha temaarbeid over lengre perioder. Vi har sett at dette gir barna bedre mulighet til å fordype seg i de ulike temaene og ikke minst så gir dette store muligheter for mange filosofiske samtaler med barna. I disse samtalene oppstår det også mange gyldne øyeblikk for å videreutvikle hvert enkelt barns språklige kompetanse.

Våre temaer i barnehageåret 2019 – 2020:

August og september:

Tilvenning.

Vi jobber med at barna blir kjent med hverandre og sin nye avdeling.

Gruppetilhørighet og vennskap.

Ny gruppesammensetning blir det for de barna som allerede er på avdelingen fra før. Derfor har vi stort fokus på å skape tilhørighet og inkludering av alle barn og voksne i den nye gruppesammensetningen.

September, oktober og november:

Tema: Barnet og naturen.

- Høsten. Naturen forbereder seg til vinteren.
- Hvorfor er jeg viktig for naturen og hvorfor er naturen viktig for meg? (Bærekraftig utvikling)
- Grønt flagg. Vi tar vare på naturen rundt oss. «Minihagen vår»
- Vi benytter materiell som vi finner i naturen til våre aktiviteter.
- Lek og aktiviteter ute i barnehagen og i nærområdet. Knyttet til temaet Naturen og barnet.
- Fokus på barnets fysiske og psykiske helse. «Kroppen min, er min»
- FN dagen. Kultur og mennesket i fokus.

Avslutningssamling for temaet ansvar; 4 års klubben.

Desember:

- Juleforberedelser med sanger, tradisjoner og samlinger med temaet jul.
- Lucia.
- Nissefest.
- «Julebord» for barna. (julemiddag)
- Kirkebesøk.
- Juleverksted.

Januar, februar og mars

Tema: Vår eventyrlige verden

- Estetiske fag, musikk, forming og drama.
- Eventyr og fortellinger.
- Alt kan skje i den magiske verden.
- Lekens vidunderlige mulighet.
- Utstillinger og fellessamlinger.
- Temafest.
- Karneval.
- Årstiden og naturens forandringer (vinter og snø)

Avslutningssamling for temaet ansvar; 3 års klubben.

April, mai og juni

Naturen våkner til liv igjen:

- Våren og naturens forandring.
- Det nye liv.
- «Minihagen vår» så, spire og gro.
- Fuglene vender tilbake
- Lekens nye muligheter.
- Barnet og naturens muligheter.
- Påsken og aktiviteter knyttet til den.
- Insekter, maur og snegler.

Avslutningssamling for temaet ansvar; 2 års klubben.

Vi er grønt flagg sertifisert, og fremover skal vi jobbe med «minihagen»

Natur, miljø og teknologi

Barnehagens mål: Barna er kjent med mange av naturens muligheter og mangfold, og de føler tilhørighet til den.

Kjennetegn på måloppnåelse:

- Barna er mye ute.
- Barna er opptatt av naturen rundt barnehagen og sitt nærmiljø
- Barna snakker om og viser glede av å ferdes i naturen
- Lystbetont
- Barna kjenner til de ulike årstidene
- Barna deltar aktiv i Grønt flagg oppleggene. Kildesortering, alle barn bruker naturmateriale i pedagogiske aktiviteter, mindre bruk av plastposer, alle barn har nett til skittentøy
- Vi ser at det gror i «minihagen»
- Barna medvirker i egen hverdag
- Barna er bevisste på å ikke kaste søppel i naturen

Rammeplanen påpeker at vi skal legge til rett for at barna blir glad i naturen og skaffer seg erfaringer gjennom alle årstidene. Å være ute i naturen skal være en naturlig del av hverdagen vår, både å være ute i barnehagen og ute på tur. Vi deler opp dette tverrfaglige temaarbeidet i de ulike årstidene høst, vinter, vår og sommer, med aktiviteter tilpasset hver enkelt barnegruppens interesser og modenhet. Vi arbeider med temaet både avdelingsvis og på tvers av avdelingene, med egne og felles aktiviteter. Det vil bli utarbeidet mer detaljerte planer på hver avdeling.

Barnehagen er Grønt Flagg sertifisert.

Formålet med Grønt Flagg er å sikre bærekraftig utvikling, gjennom miljøopplæring. Det vi jobber videre med i 2019-2020 er: gjenbruk av emballasje, kildesortering, redusere bruken av plastposer og minihagen.

Personalet skal:

- Sørge for at gjennom de forskjellige årstidene opplever barna naturens forandring og dette kan gi inspirasjon til undring og rom for den filosofiske samtalen over hva som har skjedd.
- Legge til rette for mangfoldige naturopplevelser
- Legge til rette for at barna lærer om samspillet i naturen, mellom mennesket og naturen.
- Sørge for at barna blir kjent med nærmiljøet sitt, og hvilke naturopplevelser det gis gjennom å ferdes i naturen.
- Bidra til å øke nysgjerrigheten til barna gjennom undring over fenomener i naturen og teknologien.
- Være bevisst sine egne holdninger, da de skal inspirere barna til å få positive holdninger til naturen
- Gi barna varierte naturopplevelser, ute i all slags vær.
- Tilegne seg kunnskap for å bedre kunne møte barnas spørsmål og undring

Kommunikasjon, språk og tekst.

Vi har derfor følgende mål: Barn utvikler positive og varierte erfaringer med språket som uttrykk for egne tanker, følelser og som redskap for læring.

Vi avdekker tidlig behov for særskilt tilrettelegging for barnets språkutvikling, og setter inn tiltak.

Vi jobber for at alle barna i barnehagen får positive opplevelser med språket, både som noe

sosialt og som noe individuelt og personlig. Vi har fokus på både formell og uformell språklæring. Formelt gjennom planlagte aktiviteter og språkgrupper. Uformelt gjennom bevissthet på dagligdags språkbruk og hverdagsrutinenes muligheter for språkstimulering.

Kjennetegn for måloppnåelse:

- Hvert enkelt barn har progresjon i sin språkutvikling
- Barna viser interesse for bøker
- Barna leker med ord
- Barna uttrykker følelser med ord eller handling
- Barna viser interesse for skriftspråk
- Barna bruker konkrete fra samlinger i leken sin

Barnehagen skal:

- Bruke konkrete og snakkepakken
- Presentere symboler og bokstaver
- Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold
- Skape et variert språkmiljø der barna får muligheter til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre
- Invitere til ulike type samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål
- Støtte barnas lek med og utforskning av skriftspråket
- Sørge for at barna jevnlig får erfaringer med høytlesning, sang og rim og regler
- Personalet er bevisst sin egen språkbruk
- Oppmuntre barna til å leke med språk, lyd, rim og rytme, samt stimulere til språklig nysgjerrighet, utvikling og bevissthet.
- Vi bruker blant annet Salaby som verktøy.

Kropp, bevegelse, mat og helse.

Barnehagens mål: Barna utvikler grunnleggende ferdigheter som bidrar til bedre fysisk og psykisk helse.

Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne.

I løpet av småbarnsalderen tilegner barn seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Barn er kroppslige aktive, og uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne. Barna skal oppleve å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer.

Det er også viktig at barnet blir kjent med egen kropp og dens funksjoner. Samtidig er det viktig at barnet lærer seg å respektere andres grenser for tilnærming.

Personalet jobber bevisst med dette gjennom å benytte boken «Jeg er meg, Min meg» av Eli Rygg og Margrete Wiede Aasland. Gjennom samtalegrupper med de eldste barna blir temaet belyst gjennom dialog.

4 åringene har temaarbeid om det å kunne sette grenser for seg selv og respektere andres grenser.

3 åringene har temaarbeid med fokus på å bli kjent med de ulike kroppsdelene.

Kjennetegn for måloppnåelse:

- Vi ser at barna tilegner seg nye ferdigheter
- Barna er mer aktive ute
- Barna vasker hender uoppfordret
- Barna hviler ved behov
- Barna tør å smake på nye matretter
- Barna synliggjør ny kunnskap i lek og samtaler
- Barna viser gjennom egen handling at de setter grenser for egen kropp
- Barna benevner kroppsdelene og har en alders adekvat forståelse av de ulike funksjonene.

Barnehagen skal:

- Organisere hverdagen slik at barna får en optimal veksling mellom ro, aktiviteter og måltider.
- Tilrettelegge for og inspirere til trygge og utfordrende kroppslig lek og aktivitet for alle, både inne og ute.
- Gi barna mulighet for mestring.
- Gi barna gode vaner, holdninger og kunnskap om kosthold, hygiene og hvile
- Gi barna gode erfaringer og opplevelser med det å være ute i barnehagen og nærmiljøet i all slags vær til ulike årtider.
- Gi kunnskap om veien fra mat til måltid
- Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring
- Snakke med barna om å sette grenser for egen kropp, og respektere andres grenser. Uformelle samtaler i hverdagen og storebarnsavdelingene vil også ha formelle barnesamtaler.
- Benytte pedagogisk verktøy «Kroppen min, er bare MIN» Dette temaet jobbes det med i klubbene.

Kunst, kultur og kreativitet.

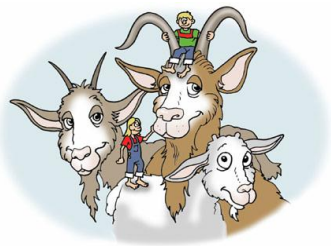
Barnehagens mål: Barna utvikler sin kreativitet gjennom bruk av ulike estetiske uttrykksformer.

Kjennetegn på måloppnåelse:

- Barna viser glede og utfolder seg gjennom sang, musikk og dramatisering
- Barna tar i bruk ulike formingsteknikker og materiale
- Barna tør å utfordre egne grenser i sitt estetiske uttrykk
- Barna er bedre kjent med egen kropp gjennom å bruke estetiske fag som uttrykksform (eks bedre balanse, bruke mimikk)

Barnehagen skal:

- Legge til rette ulike måter å uttrykke sanseerfaringer på.
- Legge til rette for at barna får mulighet til å finne sitt eget estetiske uttrykk gjennom aktiv deltagelse.
- Gi barn gode opplevelser som inspirerer til økt kreativitet.
- Bidra til at emner fra leken tas inn i ulike kulturuttrykk og ulike kulturuttrykk tas inn i leken.
- Sørge for at barna får utvikle sine evner til å bearbeide og kommunisere sine inntrykk.
- Gi barna tilgang til bøker, bilder, instrumenter og ellers variert lekemateriell.

Etikk, religion og filosofi.

Barnehagens mål: Barnet opplever egenverdi, og utvikler respekt og toleranse overfor andre og seg selv.

Kjennetegn på måloppnåelse:

Barna er en del av fellesskapet

Alle barna har en å leke med

Barna viser stolthet over egen kulturelle identitet

Barna viser respekt for hverandre gjennom samtale, uttrykk og væremåte

- Barnehagen skal:
 - Gi barna ro til tekning, undring, samtaler og fortellinger.
 - Gi barna kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider.
 - Gi barna tid og rom for opplevelser, ettertanke, undring og samtale – samtale om tro og alt mellom himmel og jord sammen med barna, evt. stille åpne spørsmål.
- Vi er oss selv bevisst den betydningen vi har som forbilder og opptre slik at barna kan få støtte i egen identitet og respekt for andre. Tro, spørsmål og undring møtes med alvor og respekt.

- Etikk, religion og filosofi former måten å oppfatte mennesker og verden på, og de preger våre verdier og holdninger. Det er viktig å gi rom for barnas tanker om at Norge er et multireligiøst og flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som representeres i barnegruppen og i samfunnet. Barna skal også oppleve å bli møtt respektert tilbake.

Nærmiljø og samfunn.

- Barnehagens mål: Barna blir kjent med og skaper egen identitet til Grønlia barnehage og hjemstedet sitt.
- Kjennetegn på måloppnåelse:
 - Barna har kjennskap til nærmiljøet
 - Barna forteller om opplevelser i nærmiljøet
 - Barna fremmer egne meninger, diskuterer, og lytter til andre
- Fagområdet handler om å gi barna en begynnende erfaring og forståelse for samfunnet og verden vi lever i. Gjennom opplevelser, erfaringer og utforskning skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø. Innenfor dette fagområdet er vi også innom ulike levevis, ulike familieforhold og kulturelt mangfold.
- Barnehagen skal bidra til at:
 - Barna opplever likestilling og likeverd mellom kjønnene, og de ulike kulturene.
 - Barna utforsker sitt eget nærmiljø.
 - Barnehagen legger til rette for ulike arenaer slik at barna skal kunne fremme egne meninger
 - Barna får erfaring med kulturelt mangfold og likeverd

Antall, rom og form.

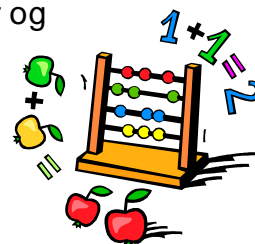
Barnehagens mål: Barna utvikler matematisk kompetanse gjennom lek, undring, eksperimentering og i hverdagsaktiviteter.

Kjennetegn på måloppnåelse:

- Barna bruker enkle matematiske begreper i hverdagen
- Barna utforsker og leker med tall, former og begreper

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barna kan best gjøre seg erfaringer med matematiske begreper når begrepene blir tydelig i daglig sosiale aktiviteter, rutiner, lek og i samtaler.

Personalet skal:

- Personalet bruker matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen.
- Tilrettelegge for lek og aktiviteter som inspirerer og gir matematisk kompetanse.
- Sørge for at barna opplever glede, undring ved å utforske og leke med tall og former. (eks. mattedag)
- Benytte Salaby som verktøy.
- Benytte boka «Med mattebriller på», til inspirasjon.
- Personalet skal arrangere egen matematikk dag.

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens mål: Personalet og barna bruker digitale verktøy som hjelpemiddel i hverdagen, for å nå de målene vi har satt oss i vår årsplan.

- Personalet skal gjennom bruk av digitale verktøy bidra til barnas kreativitet, lek og læring.
- Alle barn skal gis de samme mulighetene, og personalet skal være aktive sammen med barna.
- Digitale verktøy skal ikke være en dominerende arbeidsmåte, og skal brukes med omhu.
- Digitale verktøy brukes først og fremst i arbeidet med de eldste barna i barnehagen.
- Barnehagen – nettbrett.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Planlegging

Planlegging skal synliggjøre hvordan personalet skal jobbe med Rammeplanen, fagområdene og være utgangspunkt for refleksjon og videreutvikling. Progresjon for barnegruppa synliggjøres i avdelingens planer.

Ny virksomhetsplanen blir utarbeidet, og blir forelagt samarbeidsutvalget i barnehagen i januar/februar. Vi har ulike planleggingsmøter for ulike grupper i barnehagen. Barna deltar med å gi oss innspill på hva de er opptatt av eks. ulike tema og andre ting i samtale i hverdagen, samlingsstund eller egne barnemøter/samtaler. På småbarnsavdelingene ser personalet også etter kroppslige/nonverbale signaler på hva de yngste barna har lyst til å gjøre.

Dokumentasjon

Vi dokumenterer hverdagen muntlig, med bilder, ulike formingsuttrykk og/eller muntlig/skriftlig i bringe/hentesituasjonene med foreldrene, og i foreldresamtaler. I tillegg skriver avdelingene periodebrev med vurdering av det pedagogiske arbeidet.

Vurdering

Vi vurderer de pedagogiske planene fortløpende på avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager. Barnehagens personal deltar i refleksjonsgrupper hvor ulike temaer blir tatt opp for refleksjon og utvikling. Lederteam, som består av styrer og de pedagogiske lederne, deltar fra vår 2017 i et lederutviklingsprosjekt.

Barna deltar etter evne på å gi oss tilbakemelding om hva de synes om de ulike aktivitetene og temaene, og ellers ting som opptar dem.

SATSNINGSOMRÅDE: Lek

Lek er satsningsområde for alle de kommunale barnehagene i kommunen.

Mål 2019– 2020.

Barna har videreutviklet sin lekekompetanse gjennom lek og aktiviteter i fellesskap med andre.

Innledning:

I rammeplanen for barnehager står det at *barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter*. Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Den er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan få uttrykke seg gjennom. Vi mener at å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningskaping i hverdagen.

Vi ansatte vet at vi har en viktig rolle når det kommer til barns lek. Vi må legge til rette for leken og gi den gode utviklingsmuligheter. Både ved å være tilskuere uten roller i leken, men også som tilstedeværende og engasjerte voksne som setter i gang og er med på å leke. Vi har en viktig oppgave med å sørge for at alle barn i barnehagen får være med på lek. Er det noen som faller utenfor eller har vanskeligheter med å forstå lekereglene må vi være der for å støtte og finne veier inn i leken. Dette krever at vi har åpne blikk og ser hva som foregår i leken. Samtidig må vi ha respekt for den gode leken og gi rom for å verne om leken som er i gang. Det er ikke alltid rom for vår involvering og det må vi respektere.

Leken har sin egen verdi for alle barn, og det er bare barnet selv som kan definere målet for leken. Situasjoner hvor leken er **attraktiv og oppslukende** – er en tilstand

hvor leken betyr alt og det som foregår rundt ikke enses. **Frivillig** – lek er alltid frivillig. **Uten formål** – når barn leker fordi de liker å leke og fordi de har lyst – uten spesielle mål. **Improvisasjon** – ingen faste regler og retningslinjer. Overraskende og ulogiske endringer kan komme underveis. **Fantasi** – barn kan lage sin egen verden hvor de kan være akkurat hvem de vil og hva som helst kan skje.

Kjennetegn på måloppnåelse:

- Alle barn opplever glede ved å leke sammen med andre barn
- Personalet involverer seg i leken som igangsetter og inspirator.
- Barna opplever allsidighet i leken – frilek/styrt lek, inne/ute, med/uten lekemateriale, alene/sammen med voksne
- Personalet viser respekt for barnas gode lek (ikke forstyrre, ta hensyn, verne om)

I forhold til målet vektlegger vi disse temaene:

- Regler (å vente på tur).
- Empati (sette seg inn i andres situasjon, tanker og følelser).
- Håndtere følelser.
- Konfliktløsning og problemløsning.
- Inkludering
- Forebygge uheldige hendelser, slik som mobbing.
- Samarbeid (arbeide i gruppe, følge instruksjoner, dele, inngå kompromisser og forhandle).
- Selvstendighet.
- Utvikle en forståelse av seg selv, og verden rundt seg.
- Språk.
- Motorikk.

Vi vil jobbe for å skape et miljø hvor leken står i fokus, ved å jobbe med:

- Skape fellesskap.
- Bygge vennskap.
- Gjøre leken magisk og levende.
- Fremme fantasi og kreativitet.
- Oppleve humor og glede.
- Gi leken tid og ro.

Vi ønsker å bruke tid på å utforske lekens forskjellige sider sammen med barna med utgangspunkt i deres interesser og ståsted. Vi vil gi rom for den **kroppslige leken** som er med på å skape bevisstgjøring rundt hvordan kroppene våre fungerer, hvilken kapasitet vi har, bidrar til hvordan en ser på eget selvbilde/selvoppfatning og opplevelse av mestring gjennom sin egen kropp og bevegelse. Videre vil vi også utvikle den **dramatiske**

leken, også kjent som rollelek. I denne leken involverer barna seg i innbilte situasjoner ved å lage karakterer og handlinger. De utvikler fantasien og får utfolde seg kreativt. I denne leken kan de lage sin egen oppfatning av verden og forberede seg på virkeligheten som venter senere i livet. Den **viltre leken** vil også få plass i vår lekeverden. Denne type lek kan ofte kjennetegnes av mye nærkontakt og mye lyd. Denne leken er blant annet med på å utvikle motorikken og styrke de fysiske egenskapene, samt den sosiale kompetansen. Mest av alt er denne leken en viktig side av barns egen kulturskaping – en lek som foregår på deres premisser med deres regler som skaper samhold og gledes fylte opplevelser.

Vi ansatte vet at vi har en viktig rolle når det kommer til barns lek. Vi må legge til rette for leken og gi den gode utviklingsmuligheter. Både ved å være tilskuere uten roller i leken, men også som tilstedeværende og engasjerte voksne som setter i gang og er med på å leke. Vi har en viktig oppgave med å sørge for at alle barn i barnehagen får være med på lek. Er det noen som faller utenfor eller har vanskeligheter med å forstå lekereglene må vi være der for å støtte og finne veier inn i leken. Dette krever at vi har åpne blikk og ser hva som foregår i leken. Samtidig må vi ha respekt for den gode leken og gi rom for å verne om leken som er i gang. Det er ikke alltid rom for vår involvering og det må vi respektere.

